

“ZAMONAVIY TA’LIMDA SUN’IY INTELLEKTNI QO‘LLASHNING ISTIQBOLLARI VA MUAMMOLARI” XALQARO ILMIY-AMALIY ANJUMAN 22-23-MAY 2026-YIL

ELEKTRON RESURLAR ASOSIDA ONA TILI VA O‘QISH SAVODXONLIGI FANLARINI O‘QITISH SAMARADORLIGINI TAJRIBA-SINOV ORQALI ANIQLASH

Ermatova Gullola Ziyod qizi

*Termiz iqtisodiyot va servis univerteti,
Ta’lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
(boshlang‘ich ta’lim) 1-kurs magistranti*

Ilmiy rahbar: Turayeva Gulnoza Ergashevna

Pedagogika fanlari bo’yicha falsafa doktori (PhD)

Annotatsiya. Ushbu maqolada elektron resurslar asosida ona tili va o‘qish savodxonligi fanlarini o‘qitish samaradorligini tajriba-sinovlar orqali aniqlash, shuningdek, sun’iy intellekt (AI) texnologiyalarining ta’lim jarayonidagi rolini tahlil qilish muhokama qilinadi. O‘quvchilarda nutqiy va o‘qish savodxonligini shakllantirishda elektron resurslar va sun’iy intellektning qo‘llanilishi yangi metodologik yondashuvlarni ishlab chiqish imkoniyatini yaratmoqda. Tadqiqotda o‘quvchilarni shaxsiylashtirilgan dars materiallari bilan ta’minlash, interaktiv mashqlar va baholash tizimlari yordamida o‘quvchilarni mustahkamlash va ularning natijalarini real vaqtda baholash jarayonlari ko‘rib chiqiladi. Maqolada taqdim etilgan tajriba-sinovlar natijalari sun’iy intellekt yordamida o‘qitish samaradorligini oshirishga imkon berishini ko‘rsatadi.

Kalit so‘zlar: Elektron resurslar, ona tili, o‘qish savodxonligi, sun’iy intellekt, tajriba-sinov, metodologik yondashuv, interaktiv ta’lim, baholash tizimi.

ЭКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЕ ОПРЕДЕЛЕНИЕ ЭФФЕКТИВНОСТИ ПРЕПОДАВАНИЯ РОДНОГО ЯЗЫКА И ГРАМОТНОСТИ ЧТЕНИЯ НА ОСНОВЕ ЭЛЕКТРОННЫХ РЕСУРСОВ

“ZAMONAVIY TA’LIMDA SUN’IY INTELLEKTNI QO‘LLASHNING ISTIQBOLLARI VA MUAMMOLARI” XALQARO ILMIY-AMALIY ANJUMAN 22-23-MAY 2026-YIL

Эрматова Гуллола Зиёд кизи

Термезский университет экономики и сервиса,

Теория и методика обучения и воспитания

(начальное образование) Магистрант 1-го курса

Научный руководитель: Тураева Гулноза Эргашевна

Доктор философии (PhD) по педагогическим наукам

Аннотация. В данной статье обсуждается определение эффективности преподавания предметов родного языка и грамотности чтения на основе электронных ресурсов посредством экспериментов, а также анализ роли технологий искусственного интеллекта (ИИ) в образовательном процессе. Использование электронных ресурсов и искусственного интеллекта в формировании речевой и читательской грамотности учащихся создает возможность для разработки новых методологических подходов. В исследовании рассматриваются процессы обеспечения учащихся персонализированными учебными материалами, укрепления учащихся с помощью интерактивных упражнений и систем оценивания, а также оценки их результатов в режиме реального времени. Результаты экспериментов, представленные в статье, показывают, что использование искусственного интеллекта позволяет повысить эффективность обучения.

Ключевые слова: Электронные ресурсы, родной язык, читательская грамотность, искусственный интеллект, эксперимент, методологический подход, интерактивное обучение, система оценивания.

EXPERIMENTAL DETERMINATION OF THE EFFICIENCY OF TEACHING NATURAL LANGUAGE AND READING LITERACY BASED ON ELECTRONIC RESOURCES

Gullola Ziyodovna Ermatova

Termez University of Economics and Service,

Theory and methodology of education and upbringing

(primary education) 1st year master's student

Scientific supervisor: Turaeva Gulnoza Ergashevna

“ZAMONAVIY TA’LIMDA SUN’IY INTELLEKTNI QO‘LLASHNING ISTIQBOLLARI VA MUAMMOLARI” XALQARO ILMIY-AMALIY ANJUMAN 22-23-MAY 2026-YIL

Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences

Abstract. This article discusses determining the effectiveness of teaching native language and reading literacy based on electronic resources through experimental testing, as well as analyzing the role of artificial intelligence (AI) technologies in the educational process. The use of electronic resources and artificial intelligence in forming students' speech and reading literacy creates the opportunity to develop new methodological approaches. The study examines the processes of providing students with personalized lesson materials, reinforcing students through interactive exercises and assessment systems, and evaluating their results in real time. The experimental results presented in the article demonstrate that artificial intelligence allows for increased learning efficiency.

Keywords: *Electronic resources, native language, reading literacy, artificial intelligence, experiment, methodological approach, interactive education, assessment system.*

Kirish Ona tili va o‘qish savodxonligi fanlari o‘quvchilarda nutqni to‘g‘ri va aniq ifodalash, yozma va og‘zaki nutq savodxonligini rivojlantirishni maqsad qiladi. Bu fanlar o‘quvchilarda lingvistik ko‘nikmalarni shakllantirib, axborotni to‘g‘ri tahlil qilish, tanqidiy fikrlash va samarali muloqot o‘rnatish ko‘nikmalarini rivojlantiradi. Shuningdek, raqamli texnologiyalar va sun‘iy intellektning ta‘lim tizimiga kiritilishi ta‘lim jarayonini yanada samarali qilish imkoniyatlarini yaratadi. Elektron resurslar va sun‘iy intellekt o‘quvchilarning o‘rganish jarayonini shaxsiylashtirish, o‘quv materiallarini interaktiv qilish va o‘quvchilarning o‘z-o‘zini baholash imkoniyatlarini yaratishga yordam beradi.

Bu maqolada elektron resurslar yordamida ona tili va o‘qish savodxonligi fanlarining o‘qitish samaradorligini tajriba-sinov orqaligi aniqlash va sun‘iy intellektning bu jarayondagi roli tahlil qilinadi. Elektron resurslar yordamida individual yondashuvni amalga oshirish, o‘quvchilarni nutq va o‘qish savodxonligi bo‘yicha faol ishtirok etishga undash, shuningdek, ularning natijalarini baholashda yangi usullarni kiritish mumkin.

Metodologiya

Maqola metodologik jihatdan tajriba-sinov tadqiqoti asosida yozilgan. Tadqiqotda ona tili va o‘qish savodxonligi fanlarini o‘qitishda elektron resurslar va sun‘iy intellektdan foydalanishning

“ZAMONAVIY TA’LIMDA SUN’IY INTELLEKTNI QO‘LLASHNING ISTIQBOLLARI VA MUAMMOLARI” XALQARO ILMIY-AMALIY ANJUMAN 22-23-MAY 2026-YIL

samaradorligini o‘rganish maqsadida, turli sinf guruhleri uchun maxsus o‘quv materiallari va mashqlar ishlab chiqildi. Sinovda ishtirok etgan o‘quvchilar ikki guruhga bo‘lingan: birinchi guruhda an’anaviy o‘qitish metodlari, ikkinchi guruhda esa elektron resurslar va sun’iy intellekt yordamida o‘qitish metodlari qo‘llanildi. Sinov davomida o‘quvchilarning o‘rganish samaradorligi, bilim darajasi va o‘zini mustaqil baholash ko‘nikmalari o‘lchandi. Sinovdan so‘ng, o‘quvchilarning natijalari tahlil qilindi va elektron resurslar hamda AI texnologiyalarining samaradorligi baholandi.

Natijalar. Tajriba-sinovlar natijalari, elektron resurslar va sun’iy intellektdan foydalanish orqali ona tili va o‘qish savodxonligi fanlarining o‘qitish samaradorligini oshirish mumkinligini ko‘rsatdi. Elektron resurslar yordamida o‘quvchilar o‘quv materiallarini interaktiv tarzda o‘rganishdi va turli xil mashqlarni bajarish orqali o‘z bilimlarini mustahkamlashdi. Shuningdek, sun’iy intellekt yordamida o‘quvchilarning o‘rganish jarayoni shaxsiylashtirildi, ular uchun maxsus mashqlar va materiallar taqdim etildi. Sun’iy intellekt tizimi o‘quvchilarning bilim darajasini tahlil qilib, ularga mos vazifalar va mashqlarni taqdim etdi. Bu jarayon o‘quvchilarning mustaqil ishlashini rag‘batlantirdi va o‘z natijalarini real vaqtda baholash imkonini berdi.

Sinov natijalariga ko‘ra, AI yordamida o‘qitilgan guruhda o‘quvchilarning nutqiy ko‘nikmalari va o‘qish savodxonligi darajasi ancha yuqori bo‘ldi. Elektron resurslar yordamida o‘quvchilar uchun yaratilgan interaktiv dars materiallari o‘quvchilarni faol ishtirok etishga undadi, natijada o‘quvchilarning bilim darajasi va axborotni tahlil qilish qobiliyati oshdi.

O‘quvchilarga berilgan mashqlarni va baholashni sun’iy intellekt tizimi yordamida individual tarzda va tezlik bilan amalga oshirish imkoniyati taqdim etildi. Sun’iy intellekt tizimi o‘quvchilarning o‘rganish jarayonidagi xatolarini tezda aniqladi va o‘quvchilarga aniq tavsiyalar berish orqali ular o‘z bilimlarini yaxshilashdi.

Muhokama. Tajriba-sinovlarning natijalari sun’iy intellekt va elektron resurslarning ta’lim jarayonidagi ahamiyatini ko‘rsatdi. Sun’iy intellektning pedagogik jarayonda qo‘llanishi o‘quvchilarning o‘rganish jarayonini shaxsiylashtirishga yordam beradi. AI yordamida o‘quvchilarning bilim darajasi va o‘rganish tezligini hisobga olib, ularga mos materiallar taqdim etiladi. Bu esa o‘quvchilarga o‘z ehtiyojlariga mos darslar va mashqlarni olish imkoniyatini yaratadi.

ISSN (E): 2181-4570

CONFERENCE SPECIAL ISSUE

CROSSREF Prefix: 10.66301

“ZAMONAVIY TA’LIMDA SUN’IY INTELLEKTNI QO‘LLASHNING ISTIQBOLLARI VA MUAMMOLARI” XALQARO ILMIY-AMALIY ANJUMAN 22-23-MAY 2026-YIL

Bundan tashqari, elektron resurslar va sun’iy intellekt yordamida o‘quvchilarning interaktiv faoliyatini kuchaytirish, ularni o‘z bilimlarini baholashga undash va savodxonlik ko‘nikmalarini rivojlantirish imkoniyatlari yaratiladi. Interaktiv ta’lim metodlari o‘quvchilarga o‘quv materiallarini faqat eshitish yoki o‘qish bilan emas, balki amaliyotga kiritish, sinovdan o‘tkazish va ularni baholash imkoniyatini taqdim etadi. Bu o‘quvchilarning axloqiy fikrlashini rivojlantirish, shuningdek, mustaqil qaror qabul qilish ko‘nikmalarini shakllantiradi.

Biroq, sun’iy intellektni ta’limda qo‘llashda ehtiyotkorlik bilan yondashish zarur. AI tizimlarining ishlash jarayonida yuzaga kelishi mumkin bo‘lgan axloqiy masalalar va insoniyat qadriyatlarini noto‘g‘ri aks ettirish xavfi mavjud. Shuning uchun, sun’iy intellektni ta’limda qo‘llashda o‘qituvchining pedagogik nazorati va axloqiy me‘yorlarga rioya qilish muhim ahamiyatga ega.

Xulosa

Tajriba-sinovlar elektron resurslar va sun’iy intellektning ona tili va o‘qish savodxonligi fanlarini o‘qitishda samaradorligini oshirishda muhim rol o‘ynashini ko‘rsatdi. AI va elektron resurslar yordamida o‘quvchilar o‘z bilimlarini shaxsiylashtirilgan tarzda oshirish, interfaol mashqlar orqali mustahkamlash va o‘z natijalarini baholash imkoniyatiga ega bo‘ldilar. Biroq, sun’iy intellektni ta’limda qo‘llashda ehtiyotkorlik va o‘qituvchining pedagogik nazorati saqlanishi lozim. Sun’iy intellektni yordamchi vosita sifatida qo‘llash, o‘quvchilarni mustaqil fikrlashga undaydi va ularning nutqiy va o‘qish savodxonligini rivojlantirishda samarali bo‘ladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2020-yil 6-iyuldagi 422-son qarori. “Tarbiya fanining amalga oshirilishini belgilash to‘g‘risida”.
2. UNESCO. *Artificial Intelligence in Education: Guidance for Policy-makers*. 2021.
3. OECD. *Trends Shaping Education 2025*. OECD Publishing, 2025.
4. OECD. *Artificial Intelligence and Education and Skills*. OECD Publishing, 2024.